

SWEDISH
ENVIRONMENTAL
PROTECTION
AGENCY

BESLUT
2026-02-23

Christine Aminoff
Tel: +4610 698 18 15
christine.aminoff
@naturvardsverket.se

Ärendenummer
NV-25-040298

Beslut om skyddsjakt på knubbsäl 2026–2027

Beslut

Naturvårdsverket beslutar att tillåta skyddsjakt på 200 knubbsälar enligt nedanstående villkor.

Detta beslut ska delges med kungörelsedelgivning och gälla även om det överklagas.

Jakttid

Skyddsjakten får ske under två perioder.

Period ett:

- från och med den 20 april 2026 till och med den 20 maj 2026
- från och med den 1 september 2026 till och med den 31 januari 2027

Period två:

- från och med den 1 februari 2027 till och med den 19 april 2027

Jaktområde

Skyddsjakten får endast bedrivas inom svenskt territorium i följande områden:

- Västra Götalands län
- Hallands län
- följande kommuner i Skåne län:
 - Båstad
 - Ängelholm
 - Höganäs

Skyddsjakten får endast ske:

- vid platser där yrkesmässigt fiske bedrivs och inom ett avstånd av 200 m från sådant område där knubbsälar orsakat skador på fiskeredskap eller tagit fångst från redskapen,
- i fredningsområde för fisk samt inom ett avstånd av 200 m från sådant område.

Undantagna områden

Ingen skyddsjakt på knubbsäl får med stöd av detta beslut ske inom

nationalparker. Jakt enligt detta beslut inom andra skyddade områden (exempelvis salskyddsområden, Natura 2000-områden eller naturreservat) är bara tillåten om den kan ske utan hinder av de regler som gäller i dessa områden. Jakt som på ett betydande sätt kan påverka Natura 2000-områden kan enligt 7 kap. 28 a § miljöbalken (1998:808) även kräva särskilt tillstånd ("Natura 2000-tillstånd"). Frågor om sådant tillstånd prövas av länsstyrelsen i aktuellt län.

Antal knobbsälar som får fällas

Totalt får 200 knobbsälar fällas under skyddsjakten. Under period ett är maxantalet knobbsälar som får fällas fördelat länsvist, se nedan. Under period två övergår de återstående antalet knobbsälar i länen till ett gemensamt maxantal som gäller för samtliga län där skyddsjakt är tillåten fram till att 200 sälar fällts.

Antalet knobbsälar under period ett fördelas enligt följande mellan länen:

Västra Götalands län	140
Hallands län	50
Del av Skåne län	10

Utbildning

Den som jagar säl från båt ska ha gått utbildning i säljakt. Utbildningen ska vara organiserad av jägarorganisation i Sverige eller Finland.

Jaktmetoder

Vid skyddsjakt på knobbsäl enligt detta beslut är det tillåtet att jaga från stillaliggande båt med motorn på eller av.

Innan skyddsjakt

Den som avser att bedriva skyddsjakt efter knobbsäl ska närmaste vardag innan jakten genomförs besöka Naturvårdsverkets hemsida, eller kontakta Naturvårdsverkets kundtjänst, för att få information om hur många knobbsälar som återstår av antalet som tillåtits och för att få information om provtagning fortfarande ska ske från fällda sälar i det aktuella området. Se nedan under "Upplysningar" för kontaktuppgifter till Naturvårdsverket.

Efter skyddsjakt

Den som fällt eller påskjutit¹ knobbsäl ska anmäla detta till Naturvårdsverket utan dröjsmål och senast närmaste vardag efter att säl fällts. Rapportering ska ske genom den tjänst för anmälan som Naturvårdsverket tillhandahåller. Se Naturvårdsverkets hemsida eller kontakta kundtjänst via telefon eller e-post.

Följande uppgifter ska lämnas:

- var och när djuret fälldes eller påsköts genom att ange position i SWEREF 99 format
- namn på närmast liggande känd plats (exempelvis ort, ö, fyr, vattenområde eller motsvarande)
- namn, adress, telefonnummer och e-postadress till skytten

¹ Med påskjutning avses att skott har avlossats mot djuret med avsikt att fälla denna och det inte kan uteslutas att djuret är träffat.

- uppgifter om säl bärgats och om provtagning genomförts

Om säl bärgats (eller det i övrigt är möjligt att avgöra) ska även följande uppgifter lämnas:

- kön på fälld eller påskjuten säl
- längd på fälld säl (från nos till svansspets)
- späcktjocklek på fälld säl (vid bröstbenet, späck mellan muskel och hud)

Hantering och provtagning av fällt djur

Fällda knobbsälar ska så långt som möjligt bärgas. Skyddsjakt ska därför när det är möjligt bedrivas på sådant sätt på sådana platser där bärgning är möjlig.

Naturhistoriska riksmuseet tar emot prover och betalar ut ersättning för sälar som fällts och provtagits enligt beskrivning nedan.

Om knobbsäl fällts och har kunnat bärgas ska provtagning ske från och med den 2 oktober 2026 tills dess att 10 sälar provtagits i vardera län:

- Västra Götalands län
- Hallands län
- Skåne län

Vidare ska det, även efter att 10 sälar i respektive område bärgats och provtagits, ske provtagning av sammanlagt 20 stycken ytterligare knobbsälshonor med en kroppslängd på 130 cm eller längre (från nos till svansspets). Detta provtagningsförfarande gäller under perioden 2 oktober 2026 till dess att kvoterna är fyllda och avser:

- 10 knobbsälshonor i Västra Götalands län
- 10 knobbsälshonor i Hallands län och Skåne län

När provtagning från knobbsäl ska ske innefattar detta följande prover (stora provtagningen):

- Underkäke
- Samtliga inre organ utskuret i ett stycke från tunga till anus (inkl. mag- och tarmkanal)
- Reproduktionsorgan (inkl. ev. foster) från honor, testiklar och penisben från hanar
- Bit av späck och hud (några cm bred och ca 30 cm lång, ca 200 gram)
- En bit muskel ca 200 gram

Proverna ska skickas in till Naturhistoriska riksmuseet.

Om avvikelser upptäcks hos en fälld säl (t.ex. brutna klor, sår på huden osv.) kan dessa läggas till i provet. Om möjligt, ta gärna med huvudet av sälen i provet (frivilligt). Ersättning för provtagning kommer endast utgå för inskickad komplett provtagning och som skett under ovan angivna tidsperioder.

Provtagning kan endast ske av sälar skjutna vid jakt. Bifångade sälar, exempelvis de sälar som fastnat i fiskeutrustning, ska inte provtas men kan skickas in mot ersättning, ring till Naturhistoriska riksmuseet för att säkerhetsställa detta först. Kontakta även museet om en säl som misstänks vara sjuk skjutits, för råd kring provtagning/insändande av hel säl.

Ersättning får utgå även för provtagning som genomförs vid skyddsjakt på knubbsäl före den 2 oktober, om provtagningen sker efter överenskommelse med Naturhistoriska riksmuseet.

I den händelse tagna prover inte har levererats till Naturhistoriska riksmuseet ska detta rapporteras till Naturvårdsverket för att möjliggöra ny provtagning.

Handledning och instruktioner för provtagning finns tillgängligt genom Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats (se under ”Upplysningar”).

Bakgrund

Naturvårdsverket kan besluta om skyddsjakt efter säl på eget initiativ eller efter ansökan från enskild. Naturvårdsverket har valt att på eget initiativ utreda behovet av skyddsjakt på knubbsäl. Skälet till detta är att förekomma enskilda ansökningar och möjliggöra skyddsjakt direkt då behov uppstår i samband med skada på fångst eller redskap samt i fredningsområden.

Havs- och vattenmyndigheten har under 2025 och början av 2026 arbetat med att ta fram en ny gemensam nationell förvaltningsplan för de tre sälarterna, vilket förväntas färdigställas i slutet av februari 2026. Förvaltningsplanen är därmed ännu inte färdigställd eller antagen vid tidpunkten för detta beslut och har därför inte legat till grund för Naturvårdsverkets bedömning i detta ärende.

Naturvårdsverket har inför beslutet inhämtat uppgifter och synpunkter från länsstyrelser, Havs- och vattenmyndigheten, Göteborgs universitet, Sveriges Lantbruksuniversitet, Naturhistoriska riksmuseet och Jordbruksverket samt olika intresseorganisationer. Naturvårdsverket har mottagit svar och synpunkter från både myndigheter och intresseorganisationer.

Yttrande från Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och vattenmyndigheten anger bland annat att sälarterna orsakar allvarliga skador på redskapsgrupperna garn, nät och fällor/ryssjor genom att förstöra fångst och redskap. Sälarna minskar fångsterna dels genom predation, dels genom att störa fisken. Skadorna leder till både minskade intäkter och ökade kostnader för fisket.

Enligt artikel 17 i art- och habitatdirektivet bedöms knubbsälspopulationerna i Skagerrak och Kattegatt ha stabil trend. Detta kan dock förändras om flera stressfaktorer påverkar populationen samtidigt. Mot denna bakgrund anser myndigheten att försiktighetsprincipen bör tillämpas och att jakt på knubbsäl enbart bör tillåtas som skyddsjakt på myndighetens initiativ.

Förvaltningsområdena för sälpopulationerna följer i dagsläget HELCOM:s rekommendation 27-28/2, som baseras på respektive populations utbredningsområde. Dock finns det osäkerheter i avgränsningen av knubbsälspopulationerna mellan Kattegatt och södra Östersjön. Populationsgenetiska studier pågår, men frågan om eventuella förändringar av förvaltningsområden för knubbsäl diskuteras inom ramen för den pågående uppdateringen av sälförvaltningsplaner.

Oavsett framtida indelning av sälförvaltningsområden kan det finnas behov av en mer detaljerad geografisk indelning för att bättre återspegla utbredning och förekomst av kustfiskpopulationer längs den svenska kusten. Ur ett fiskförvaltningsperspektiv bör därför en finare geografisk uppdelning övervägas, som tar hänsyn till regional variation i kustfiskpopulationernas förekomst.

Havs- och vattenmyndigheten tillstyrker Naturvårdsverkets förslag om fördelning av knubbsälar och att jakten delas i två perioder där återstoden av de länsvisa möjliga uttaget av knubbsälar som tillåts slås samman för hela området i den andra perioden från och med den 1 februari 2027 till och med den 19 april 2027.

Havs- och vattenmyndigheten rekommenderar ett maximalt jaktuttag om 140 knubbsälar i Västra Götalands län, 50 knubbsälar i Hallands län och 10 knubbsälar i Skåne län.

Knubbsälspopulationerna i Kalmarsund och sydvästra Östersjön är tydligt under HELCOM:s tröskelvärden varför ingen jakt alls kan tillåtas i Östersjön.

Skäl till beslut

Aktuella bestämmelser

Beslut om skyddsjakt efter säl kan fattas av Naturvårdsverket med stöd av 23 a och 23 b §§ jaktförordningen. Skyddsjakt får enligt bestämmelserna medges bl.a. för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom om det inte finns någon annan lämplig lösning och det inte försvårar upprätthållandet av gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde. Om det finns en stor sannolikhet för att allvarlig skada kommer att uppstå, får beslut om skyddsjakt fattas även om någon skada inte har inträffat. Innan Naturvårdsverket fattar ett beslut gällande skyddsjakt efter säl ska verket höra Havs- och vattenmyndigheten.

Enligt 24 d § jaktförordningen får den beslutande myndigheten bestämma hur man ska förfara med ett dödat djur. Om inte myndigheten beslutat något annat får djuret behållas av jakträttshavaren. Enligt samma paragraf får Naturvårdsverket tillåta jakt från motordrivna fordon, exempelvis båtar, vilket annars är förbjudet enligt 31 § jaktlagen (1987:259).

I beslut om skyddsjakt ska det enligt 9 b § jaktförordningen anges

- vilka arter som berörs och antalet djur som får fällas,
- vilka medel och metoder som får användas,
- vilken tid och vilket område som avses,
- de villkor som i övrigt behövs för att så långt som möjligt undvika skador eller olägenheter av betydelse för den berörda artens bestånd, och
- den kontroll som kommer att ske.

Med stöd av 59 § jaktförordningen får Naturvårdsverket besluta att ett beslut om skyddsjakt ska gälla även om det överklagas.

Om en obestämd krets ska delges ett beslut får det enligt 49 § delgivningslagen (2010:1932) ske genom kungörelsedelgivning.

Naturvårdsverkets bedömning

Förhindra allvarlig skada på fiske

Naturvårdsverket bedömer att knubbsälar orsakar allvarlig skada på yrkesfisket genom skador på fiskeredskap och fångst. Förekomst av knubbsälar i anslutning till redskap kan även leda till minskade fångster för yrkesfiskare. De skador som

knubbsälar orsakar medför minskad effektivitet och lönsamhet inom fisket och bedöms som allvarliga mot bakgrund av nedanstående uppgifter.

Havs- och vattenmyndigheten m.fl. har i yttrande till Naturvårdsverket lämnat uppgifter om de skador som knubbsäl (och gråsäl samt vikare) orsakar fisket. Skadorna orsakade av säl är fortsatt omfattande längs Sveriges kuststräcka, trots att antalet yrkesfiskare över tid har minskat. Främst är det kustnära yrkes- och husbehovsfisket med passiva redskap som garn och nät som anges vara hårt drabbat av sälskador.

Studier av småskaligt fiske i Östersjön visar att ökande mängd sälskador bidrar till att antalet yrkesfiskare minskar.² Naturvårdsverket bedömer att motsvarande tendenser finns på västkusten.³ De senaste åren har dock andelen som rapporterar skador minskat något och år 2023 var det andelen 59%.⁴

Länsstyrelsen i Västra Götalands län beskriver att majoriteten av kvarvarande yrkesfiskare använder ryssjor och burar, vilket är metoder som är sårbara för säl. De största skadorna har länsstyrelsen på läppfiskfiske, vilket är extra känsligt för sälangrepp då fångsten behöver vara i god kondition för export. Både länsstyrelsen och Naturvårdsverket tar även emot rapporter om att sälar öppnat kräftburar i Västra Götaland.

Säl är värddar för parasiter som sälmask och levermask och sprider maskarnas ägg genom avföringen ut i havet, där äggen utvecklas till larver. Torskmask och levermask uppmärksammas särskilt eftersom de påverkar både fiskens kroppskondition och dess ekonomiska värde, särskilt hos arter som torsk.⁵ För yrkesfisket innebär en hög andel parasitangripen fisk ekonomiska förluster, då uppköpare inte accepterar sådan fisk, vilket gör den osäljbar.

Sammantaget bedömer Naturvårdsverket skyddsjakt som nödvändigt för att förhindra allvarliga skador orsakad av knubbsäl och kan riktas mot individer som upprätthåller sig i områden som nyttjas vid yrkesfiske.

Skydd av fiskbestånd

Naturvårdsverket bedömer att riktad skyddsjakt på knubbsäl kan skydda känsliga och lokalt viktiga fiskbestånd. Detta mot bakgrund av nedanstående uppgifter.

Havs- och vattenmyndigheten konstaterar att knubbsälens predation kan ha en påverkan på kustnära fiskbestånd.⁶ Vidare kan knubbsälarnas påverkan på

2 Blomquist, J., och Waldo, S. (2021). Seal interactions and exits from fisheries: insights from the Baltic Sea cod fishery. – ICES Journal of Marine Science, 78(8), 2958–2966. <https://doi.org/10.1093/icesjms/fsab173>

3 Havs och vattenmyndigheten. (2025). Rapport 2025:2. Sälpopulationernas tillväxt och utbredning samt effekterna av sälskador i fisket och sälarnas roll i ekosystemet. <https://www.havochvatten.se/download/18.6ab16f9919457c08995bc8f9/1737630880438/Rapport-RU-Sal-populationer-salskador-roll-i-ekosystemet.pdf>

4 Havs och vattenmyndigheten. (2025). Rapport 2025:2. Sälpopulationernas tillväxt och utbredning samt effekterna av sälskador i fisket och sälarnas roll i ekosystemet. <https://www.havochvatten.se/download/18.6ab16f9919457c08995bc8f9/1737630880438/Rapport-RU-Sal-populationer-salskador-roll-i-ekosystemet.pdf>

5 Lundström, K., Hammar Perry, D., Thor, P., Ovegård, M., Karlsson, M., Mion, M. (2025). Sälars roller i ekosystem och påverkan på fisk. Aqua notes 2025:2. Lysekil: Institutionen för akvatiska resurser. <https://doi.org/10.54612/a.5udj66v2pk>

6 Havs och vattenmyndigheten. (2025). Rapport 2025:2. Sälpopulationernas tillväxt och utbredning samt effekterna av sälskador i fisket och sälarnas roll i ekosystemet. <https://www.havochvatten.se/download/18.6ab16f9919457c08995bc8f9/1737630880438/Rapport-RU-Sal-populationer-salskador-roll-i-ekosystemet.pdf>

torskbeståndet i Kattegatt utgöra en betydande del av den naturliga dödligheten hos torsk. Det finns även studier som tyder på att populationen av knobbsäl i Skagerrak är utsatt för födobrist.

Statusen för de marina fiskbestånden i Västra Götalands län bedöms generellt vara mycket dålig. Detta gäller både Skagerrak och Kattegatt, där flera kustnära och kommersiellt viktiga arter uppvisar beståndsnivåer långt under biologiskt säkra gränser.

Kustrålundersökningen i Västerhavet 2025 visade historiskt låga nivåer av torsk i Skagerrak, och längs stora delar av den svenska Skagerrakkusten saknas större torsk (>40 cm) helt i kustprovtagningen.^{7 8}

Studier visar att återhämtningen av fiskbestånd i fiskefria områden kan hämmas av predation från ökande sälpopulationer. Flera länsstyrelser (Blekinge, Kalmar, Stockholm, Norrbotten, Västerbotten, Västra Götaland och Östergötland) samt intresseorganisationer betonar i sina yttranden behovet av skydds jakt på säl inom fredningsområden för att skydda fiskbestånd.

Vid studier av fredningsområden för fisk har effekten av fredningsområden för fisk i Stockholms skärgård utvärderats. Resultaten visar att dessa områden har en positiv inverkan på gäddbestånden, men samtidigt har en kraftig ökning av sälpredation observerats i undersökta vikar.^{9 10}

En motsvarande utvärdering har ännu inte genomförts i länen längs västkusten. Dock framhåller Sveriges lantbruksuniversitet, Jordbruksverket och Länsstyrelsen i Västra Götalands län i sina yttranden att jakt på knobbsäl är den enda lämpliga åtgärden för att skydda redan hotade och känsliga fiskbestånd, såsom lokala bestånd av torsk. Länsstyrelsen beskriver även att sälar ansamlas i fiskfredningsområden för att jaga torsk samt utvandrande smolt, lekfärdig och utlekt havsöring och lax. Detta påverkar fiskens överlevnad i olika livsstadier. Dessa arter är viktiga rovfiskar i havet och har stor betydelse för sportfisket.

Naturvårdsverket bedömer att skydds jakt i vissa fall kan ha en begränsad och tillfällig effekt på skador och påverkan på fiskbestånd. Skydds jakt kan dock utgöra en lämplig åtgärd, eftersom riktad jakt kan bidra till att sälar undviker känsliga områden för fisk och därigenom skyddas fiskbestånden. Riktad skydds jakt efter knobbsäl bedöms därför nödvändigt för att förhindra allvarlig skada och för att skydda fiskbestånd.

Annan lämplig lösning

Naturvårdsverkets bedömning är att det saknas annan lämplig lösning än skydds jakt för att helt förhindra de allvarliga skador som orsakas av knobbsäl

7 Hilvarsson A, Börjesson P (2025). Trålundersökning av fisk i Västerhavet – International Bottom Trawl Survey 2025 kvartal 3. Aqua notes 2025:28. Uppsala: Sveriges lantbruksuniversitet. <https://doi.org/10.54612/a.2j402st27j>

8 Svensson F, Andersson L, Ovegård M, Ovegård M, Bergman J, Morgan L (2024). Kustrålundersökning 2024 – Övervakning av bottenlevande fisk längs svenska västkusten. Aqua notes 2025:03. Uppsala: Institutionen

9 Bergström U, Fredriksson R, Boström M, Florin A-B, Lundström K, & Andersson H C 2016. Ett fiskefritt område för skydd av sik i Bottenhavet. I: Bergström m fl. 2016. Ekologiska effekter av fiskefria områden i Sveriges kust- och havsområden. Aqua reports 2016:20

10 Bergström, U., Berkström, C., Sköld, M. (eds.), Börjesson, P., Eggertsen, M., Fetterplace, L., Florin, A-B., Fredriksson, R., Fredriksson, S., Kraufvelin, P., Lundström, K., Nilsson, J., Ovegård, M., Perry, D., Sacre, E., Sundelöf, A., Wikström, A., Wennhage, H. (2022) Long-term effects of no-take zones in Swedish waters. Aqua reports 2022:20. Swedish University of Agricultural Sciences. 289 pp. <https://doi.org/10.54612/a.10da2mgf51>

samt för att skydda utsatta fiskbestånd. Skyddsjakt är därför ett nödvändigt komplement till andra åtgärder. Detta mot bakgrund av nedanstående uppgifter.

Det finns flera olika skadeförebyggande åtgärder som generellt kan vidtas för att minska sälskadorna på fisket, fredningsområden, utsättningsplatser och fiskodlingar, exempelvis;

- fiske vid olika tidpunkter på dygnet
- vakta vid redskapen, fredningsområdet, utsättningsplatsen eller fiskodlingen
- fiske i kortare perioder
- byte av fångstplatser
- val av redskap som är särskilt utformade
- olika typer av sälskrämmor, exempelvis ljud
- avstängning av viktiga områden (lekområden och vandringsområden) för att förhindra sälpredation

Erfarenheterna, som bland annat tillstyrks vid samråd med Länsstyrelsen i Västra Götalands län, visar att dessa skadeförebyggande åtgärder har begränsad och oftast kortvarig effekt. Trots en längre tids arbete för att utveckla redskap och metoder som ska vara säkra mot sälangrepp finns det ännu inte fiskeredskap som effektivt förebygger och minskar risken för sälskador för alla typer av fiske och för alla fiskares behov och förutsättningar. Sälén kan även lära sig snabbt att förknippa skrämmorna med mat vilket ger skyddet en motsatt effekt.¹¹

Gynnsam bevarandestatus

Naturvårdsverket bedömer att skyddsjakt omfattande 140 knubbsälar i Västra Götalands län, 50 knubbsälar i Hallands län och 10 knubbsälar i Skåne län, inte kommer påverka artens gynnsamma bevarandestatus inom dess naturliga utbredningsområde. Jakten delas upp under två perioder, period ett med ett maxantal knubbsälar som fördelas per län, och period två med ett gemensam maxantal i tillåtna län. Naturvårdsverket bedömer att detta är lämpligt mot bakgrund av nedanstående.

Helsingforskommissionen (det styrande organet för Helsingforskonventionen om skydd av Östersjöområdets marina miljö) föreslår att det undre referensvärdet för antalet knubbsälar bör ligga på minst 10 000. Detta referensvärde är även det som i enlighet med art- och habitatdirektivet inrapporterats av Sverige till Europeiska unionen.

Genom att antalet knubbsälar överstiger referensvärdet säkras den biologiska nivå som krävs för att upprätthålla ett livskraftigt bestånd. Jakt kan tillåtas utan att gynnsam bevarandestatus äventyras om populationen överstiger denna nivå och har en långsiktig positiv tillväxt.

Av den nationella förvaltningsplanen för knubbsäl i Skagerrak och Kattegatt från 2012 framgår att knubbsälarna ska ha en gynnsam bevarandestatus och en neutral eller positiv tillväxt. Enligt förvaltningsplanen kan knubbsälén indelas i två skilda bestånd, ett för Skagerrak och ett för Kattegatt. Vidare tillhör knubbsälar i Kalmarsund ett eget bestånd (i enlighet med HELCOM:s sälrekommendation 27-28/2). Vidare framgår från Havs- och

11 Lehtonen T K, Suuronen P. (2025). Seal cognition and the prospects of mitigating human-seal conflicts with deterrent devices. Fisheries Research. <https://www.sciencedirect.com/science/article/pii/S0165783625003443?via%3Dihub>

vattenmyndighetens yttrande att knubbsälar i sydvästra Östersjön, som tidigare räknats tillhöra av Kattegattpopulationen, ska förvaltas för sig.

Havs- och vattenmyndigheten ansvarar för övervakning av beståndsutvecklingen hos sälarterna i de svenska havsområdena. Övervakningen utförs av Naturhistoriska riksmuseet.

Av yttrande från Naturhistoriska riksmuseet gällande inventeringen av knubbsäl är senast tillgängliga data från 2024. Enligt inventeringarna och preliminär data från HELCOM räknades i svenska och norska vatten (inkluderar Oslofjorden) ca 3 000 knubbsälar i Skagerrak. Uppskattningsvis räknas 60–70% av populationen under inventeringen vilket ger en uppskattat total population på mellan ca 4 300 – 5 000 knubbsälar i de svenska delarna av Skagerrak. I Kattegatt räknades antalet knubbsälar till ca 9 000, vilket innebär att den uppskattade populationen är mellan 13 000–15 000 i den för Sverige och Danmark gemensamma populationen.

Tillväxthastigheten för knubbsälspopulationerna i Kattegatt och Skagerrak har tidigare år legat på runt 5–7 % per år men sedan 2020 har tillväxten stannat av och det förväntade antalet räknade sälar minskat. Det kan finnas flera skäl till att tillväxten stannat. En förklaring kan vara att populationen har nått sin ekologiska bärförmåga, en annan att sälarna inte ligger uppe på land i den utsträckning de tidigare gjort under pälsbytesperioden och att en mindre andel sälar därför räknas. Enligt tidigare yttranden från Naturhistoriska Riksmuseet kan det senare bero på att sälarna söker föda längre ut till havs då fiskpopulationerna på västkusten minskar, eller att de inte känner sig trygga på sina traditionella viloplatser på grund av en ökad närvaro av båtar och jakt. Museet har dock framhållit att ytterligare analyser krävs för att fastställa orsakerna bakom eventuella förändringar i ekosystemet som inventeringsresultaten indikerar.

I sydvästra Östersjön räknas antalet knubbsälar till cirka ca 1 400 vilket motsvarar ca 2 000–2 300 individer som rör sig i svenska och danska vatten. Till skillnad från de andra populationerna uppskattar Naturhistoriska riksmuseet att de räknar ca 70-80% av populationen i Kalmarsund. Från den senaste inventeringen och enligt preliminära data räknades ca 2 400 knubbsälar i området, vilket därmed uppskatta till ca 3 000 – 3 400 individer. Knubbsälspopulationerna i sydöstra Östersjön och Kalmarsund ökar men är fortfarande små och har inte heller nått HELCOM:s lägstanivå för jakt.

Enligt Naturhistoriska riksmuseet tillhör de knubbsälar som påträffas söder om Höganäs kommun den sydvästra Östersjöpopulationen. Med syftet att undvika knubbsälar tillhörande populationen i sydvästra Östersjön, begränsas jakten i Skåne län till mellan Båstad och Höganäs.

Havs- och vattenmyndigheten rekommenderar ett maximalt jaktuttag om 140 knubbsälar i Västra Götalands län, 50 knubbsälar i Hallands län och 10 knubbsälar i delar av Skåne län.

Av Havs- och vattenmyndighetens, Göteborgs universitet och Naturhistoriska riksmuseets yttranden framkommer det att det finns skäl att iaktta viss försiktighet vid fastställandet av antalet sälar som får fällas samt att jakten bör riktas till de områden där knubbsälar orsakar allvarlig skada.

Naturvårdsverket har vägt detta mot de yttranden som framförts vid samrådet från bland annat länsstyrelsen i Västra Götalands län, Jordbruksverket och flera

intresseorganisationer om att jakt på knubbsäl behöver vara mer omfattande genom att tillåta att fler knubbsälar fälls och generösare villkor för att effektivt förhindra de allvarliga skador som knubbsälar orsakar inom fisket och på känsliga fiskbestånd.

Mot denna bakgrund bedömer Naturvårdsverket att Havs- och vattenmyndigheten rekommenderade maximala uttag är bäst lämpad i detta fall, då det innebär en proportionerlig avvägning mellan behovet av att förhindra allvarliga skada och kravet på att säkerställa knubbsälens gynnsamma bevarandestatus.

Villkor

De beslutade jakttiderna syftar till att ge så goda förutsättningar som möjligt för skyddsjakt samtidigt som hänsyn tas till sälarnas behov av ro under kutningstiden och den tid de inventeras.

Vidare gör Naturvårdsverket bedömningen att det finns skäl att från och med den 1 februari att slå samman den länsvisa fördelningen av knubbsälar som tillåts. Uppdelning av jakten i två perioder minskar risken för att hela uttaget koncentreras till ett enskilt län under en kort tidsperiod. Samtidigt som den samlade påverkan på knubbsälens bevarandestatus bedöms vara densamma oavsett hur uttaget fördelas mellan länen. Under period två rör sig sälarna mellan länsgränser och nyttjar ett gemensamt förvaltningsområde i högre grad än under kutnings- och pälsbytesperioderna. Den andra jaktperioden inleds i samband med att torskfisket i Skagerrak och Kattegatt startar. Syftet med skyddsjakten är att förhindra allvarliga skador och skydda bestånd av fisk och en förutsättning är att det inte finns någon annan lämplig lösning.

För att underlätta bärgning av fällda sälar får jakten ske från stillaliggande båt med motorn på eller av.

Det bedöms vara av vikt att Naturhistoriska riksmuseet får in de prover som behövs för deras arbete med att övervaka knubbsälens hälsostatus. Det finns därför krav på att prover från fälld säl som kunnat bärgas skickas in till Naturhistoriska riksmuseet under vissa tidsperioder.

Villkoren i beslutet har skärpts i syfte att styra jakten till de områden där behovet bedöms vara som störst. Sammantaget bedömer Naturvårdsverket att förutsättningarna för skyddsjakt är uppfyllda och fattar beslut om att tillåta skyddsjakt efter knubbsäl.

Beslutets verkställande och kungörelse

Med hänsyn till att skadorna är allvarliga och pågående är det viktigt att skyddsjakten kan inledas då jakttiden startar. Detta är nödvändigt för att förhindra att ytterligare allvarliga skador uppstår. Det finns därför skäl för att beslutet ska gälla även om det överklagas. Det finns även tid mellan beslutsdatum och jaktstart som ger berörda möjlighet att ta del av beslutet innan det börjar tillämpas.

Beslutet ska delges med kungörelsedelgivning. Beslutet finns under överklagandetiden tillgängligt hos Naturvårdsverket på Virkesvägen 2 i Stockholm alt. Forskarens väg 5 i Östersund och på vår webbplats www.naturvardsverket.se.

Hur man överklagar

Upplysning om hur man överklagar, se bilaga.

Upplysningar

Länsstyrelserna får med stöd av 47 § jaktförordningen meddela tillstånd till jakt på sådant allmänt vatten och sådana holmar, klippor och skär som avses i 12 § andra stycket jaktlagen. Det är även möjligt att efter överenskommelse med jakträttshavaren bedriva skyddsjakt efter säl på annans jaktområde.

Regeringen bereder ändringar i jaktlagstiftningen. Bland annat föreslås att det ska bli tillåtet att jaga på allmänt vatten efter anmälan samt att jakt på säl ska tillåtas i Sveriges ekonomiska zon efter anmälan. Lagändringarna föreslås träda i kraft den 1 juli 2026. I fall ändringarna vad gäller jakt på allmänt vatten genomförs kommer Naturvårdsverket lämna information om detta och vad som krävs för att få jaga på allmänt vatten. Detta beslut tillåter inte jakt i Sveriges ekonomiska zon.

Information om fredningsområden för fisk tillhandahålls av Havs- och vattenmyndigheten, bland annat på webbplatsen <https://svenskafiskeregler.se>.

Information om provtagning av säl tillhandahålls av Naturhistoriska riksmuseet, på webbplatsen <https://www.nrm.se/natur--och-miljoovervakning/halsoovervakning-av-marina-daggdjur/halsoovervakning-sal/saljakt>

Det är olämpligt att lämna slaktrens som innehåller höga halter av bly, så kallat skottrens från djur som fällts med blyammunition, i naturen. Sådant slaktrens orsakar blyförgiftning hos vilt som äter upp det.

Kontaktuppgifter till Naturvårdsverkets kundtjänst och webbplats

Webbplats: <https://www.naturvardsverket.se/amnesomraden/jakt-och-vilt/jakt-pa-sal/>

E-post: kundtjanst@naturvardsverket.se

Telefon: 010-698 10 00 (vardagar 08:00-16.30)

Beslut i detta ärende har fattats av tf enhetschefen Hanna Ek.

Vid den slutliga handläggningen har i övrigt deltagit, handläggarna Christine Aminoff, föredragande, och Jens Andersson samt juristen Emil Ekström.

För Naturvårdsverket

Hanna Ek

Christine Aminoff

Detta beslut har fattats digitalt och saknar därför namnunderskrifter

Kopia till:

Fiskevattenägareförbundet

Göteborgs universitet

Havs- och vattenmyndigheten

Havs- och kustfiskarnas producentorganisation

HELCOM

Jordbruksverket

Jord- och Skogsbruksministeriet, Helsingfors

Jägarnas Riksförbund

Klimat- och näringslivsdepartementet, Stockholm

Klimat- och miljödepartementet, Oslo

Kustbevakningen

Landbruksdirektoratet, Oslo

Landsbygds- och infrastrukturdepartementet, Stockholm

Lantbrukarnas Riksförbund

Länsstyrelsen i Blekinge län

Länsstyrelsen i Gotlands län

Länsstyrelsen i Gävleborgs län

Länsstyrelsen i Hallands län

Länsstyrelsen i Kalmar län

Länsstyrelsen i Norrbottens län

Länsstyrelsen i Stockholms län

Länsstyrelsen i Södermanlands län

Länsstyrelsen i Skåne län

Länsstyrelsen i Uppsala län

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Länsstyrelsen i Västernorrlands län

Länsstyrelsen i Västra Götalands län

Länsstyrelsen i Östergötlands län

Miljöministeriet, Helsingfors

Miljøstyrelsen, Odense

Födevare-, lantbruk- och fiskeriministeriet, Köpenhamn

Naturhistoriska riksmuseet

Norrbottens Kustfiskares Producentorganisation
Närings- och fiskeridepartementet, Oslo
Polismyndigheten
Program Sälar och Fiske
Producentorganisationen Kustfiskarna i Bottenhavet
Skärgårdarnas riksförbund
Svenska Jägareförbundet
Svenska Naturskyddsföreningen
Svenska Rovdjursföreningen
Sveriges Fiskares Producentorganisation
Sveriges Fiskevattenägareförbund
Sveriges lantbruksuniversitet
Sveriges Sportfiske- och Fiskevårdsförbund
Swedish Pelagic Federation
Världsnaturfonden WWF

Var ska beslutet överklagas?

Naturvårdsverkets beslut kan överklagas hos Förvaltningsrätten i Stockholm.

Överklagandet ska dock skickas eller lämnas till Naturvårdsverket.

Adressen framgår av beslutet. Har överklagandet kommit in i rätt tid överlämnar Naturvårdsverket överklagandet och handlingarna till Förvaltningsrätten i Stockholm.

När ska beslutet senast överklagas?

Överklagandet ska ha kommit in till Naturvårdsverket **inom tre veckor** från den dag Ni fick del av beslutet.

Vad ska överklagandet innehålla?

Överklagandet ska vara skriftligt och det ska vara undertecknat.

I skrivelsen ska Ni ange:

Ert namn, adress, personnummer/organisationsnummer och telefonnummer,

vilket beslut som Ni överklagar t.ex. genom att ange beslutsdatum och ärendenummer,

hur Ni anser att Naturvårdsverkets beslut ska ändras och varför det ska ändras samt

om det finns motparter i ärendet bör Ni ange deras namn, adress och telefonnummer.